

ESI'nin hazırladığı Malatya Katliamı raporu diğer siyasi cinayetlere de ışık tutuyor

Türkiye katilleri korumaya devam edecek mi?

MARAL DINK

ESI (Avrupa İstikrar Girişimi Derneği), 2007 yılında Malatya'da gerçekleşen Hıristiyan misyonerlerin katliamıyla ilgili ayrıntılı bir rapor yayımladı. 'Anadolu'da Cinayet' başlıklı rapor, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile üyelik müzakerelerine başladığı 2000'li yılların başından itibaren, Hıristiyan misyonerlerin ulusal basın da hedef haline getirildiğine ve Milli Güvenlik Kurulu raporlarında ülkeyi bölmekle suçlandıklarına dikkat çekiyor. Sanıkların ve Ülkü Ocakları ile JİTEM bağlantılı tanıkların geniş ifadelerine yer veren rapor, Malatya katliamı zanlılarının Ergenekon terör örgütü üyesiyle olan yakın ilişkilerini de gözler önüne seriyor. ESI, 1999 yılında çeşitli milletler gelen pratisyenler ve uzmanlar tarafından kurulan, Avrupa'da istikrar ve refahın desteklenmesi için derinlemesine araştırmalar yapan ve kâr gütmeyen bir politika üretim enstitüsü.

Malatya davası müdahil avukatları, cinayet duruşmasının başladığı 2007 yılının Kasım ayından itibaren, Türki-

ye'de Hıristiyanlara ve misyonerlere karşı yürütülen kampanyaların aşırı milliyetçi gruplar ve yazarlar tarafından desteklendiğine, şiddetini günden güne arttırdığına ve bu dalga'nın Zirve katliamıyla sonuçlandığına dikkat çekiyorlar. Bunun yanı sıra altı çizilen bir başka olgu da, katledilen Hıristiyanların Jandarma'nın yakın takibinde olduğu ve misyoner faaliyetlerini izlemede jandarmanın Malatya Üniversitesi akademisyenleriyle işbirliği yaptığı... ESI'nin hazırladığı rapora göre, davada dinlenen tanıklar, misyoner cinayetlerinin, 1990'lı yıllarda gerçekleşen faile meçhul cinayetlerdeki sorumluluğu bilinen JİTEM ve onun kurucularından Veli Küçük'le olan bağlantısını açıkça ortaya koyuyor. ESI, Ergenekon terör örgütü üyesi olmak suçuyla yargılanan Veli Küçük ve Ülkü Ocakları İstanbul İl Başkanı Levent Temiz'in daha önce Hıristiyan karşıtı gösterilere önderlik ettiğini ve Hrant Dink'in yargılandığı mahkemelere giderek Dink'i tehdit ettiklerini de hatırlıyor.

2006 ve 2007 yıllarında Hıristiyanlara karşı gerçekleşen saldırılar arasındaki benzerlik-

Zirve katliamı davasının Ergenekon'la birleştirilmesi bekleniyor.

lerden söz eden rapor, Malatya katliamından kısa bir süre önce Hrant Dink'in polisle ve jandarmayla ilişkisi olan bir tetikçi tarafından öldürüldüğünü, cinayetinin zanlılarından Yasin Hayal'in JİTEM Trabzon şubesine düzenli ziyaretler gerçekleştirdiğini ve Hayal'in daha önce Katolik bir papazı döverek günlerce komada yatmasına sebep olduğunu belirtiyor.

Raporda dikkat çeken başka bir bölüm ise, Milli Güvenlik Kurulu ve Ankara Ticaret Odası'nın Hıristiyan misyonerlerle ilgili yaptığı açıklamalar. Ergenekon davası sanıklarından Tuncer Kılıç'ın, 2001 yılında genel sekreterliğini yaptığı Milli Güvenlik Kurulu tarafından hazırlanan raporda

misyoner faaliyetlerinin, kuruluşun Aralık ayı toplantı gündemine girdiği ve misyonerlerin asıl amacının dinsel propaganda değil, ülkeyi bölmek olduğu fikrinin kabul edildiği belirtiliyor. Ergenekon örgütü üyesi olmak suçuyla tutuksuz yargılanan Ankara Ticaret Odası Başkanı Sinan Aygün'ün 2004 tarihinde internet sitesinden yaptığı açıklamada ise Türkiye'nin misyoner tehdidi altına girdiği, Hıristiyanların Afrika kıtasını ele geçirdiği örneğinden hareketle, buna karşı önlemler alınması gerektiği fikrinin savunulduğuna dikkat çekiliyor.

Raporda, 2007 yılının sonlarında Malatya davasının başlamasından bu yana, Hıristi-

yanlara yönelik saldırıların azaldığı, 2007 yılında bu sayı 19 iken, 2009'da yalnızca 2 saldırının gerçekleştiği kaydediliyor. Rapor, yazar ve avukat Orhan Kemal Cengiz'in görüşlerine dayanarak, bu saldırıların azalmasındaki en büyük etkenler arasında, medyanın şiddet konusunda bir özdenetimle, Hıristiyanları hedef alan haberlere yer vermemesi ve bu saldırıların mutfağı olarak değerlendirilen Ergenekon örgütünün üyelerinin tutuklanmış olmasını gösteriyor.

Yalnızca Malatya davasına değil, Hrant Dink ve Rahip Santoro cinayetleri ile ilgili de ipuçları veren rapor, Türkiye'nin demokratikleşme yoluna güvenli bir şekilde girebilmesi için, siyasi şiddet ve gerçek sorumlulara dokunmama geleneğinden vazgeçmesi gerektiğini belirtiyor. Rapor, Malatya davası müdahil avukatların 15 Nisan 2010 tarihinde mahkemeye sundukları dilekçede yer alan, cinayet davasının Ergenekon davasıyla birleştirile taleplerine gelecek cevabın, Türkiye'nin bu yeni yolu tercih edip etmeyeceğinin bir göstergesi olacağı görüşüyle son buluyor.

D I Ş K Ö Ş E

"Güney"ün yırtılışı

BERİL DEDEOĞLU

Soğuk Savaş'ın sonlanmasıyla birlikte Doğu Bloğu ülkelerinin çözümlerine tanık olmuş, eski rejimlerin sivil girişimlerle nasıl bertaraf olduklarını izlemiştik. Doğu Avrupa'da kısmen çatışmasız yaşanan bu süreç, istikrarı AB üyelik sürecinde bulmuş, Balkanlarda ise rejim yırtılması oldukça kanlı gerçekleşmişti. Benzer gelişmeler Ukrayna ve Gürcistan'da da yaşanmış, buralardaki dönüşüm sancılı 'renkli devrimler' olarak adlandırılmıştı. Doğu'nun eski rejimlerinin yıkılma biçimleri doğuya gittikçe sertleşmiş, Irak'ta ABD işgaliyle rejim değişimi yaşanırken Kırgızistan'da iç savaş öne çıkmıştı.

Yaklaşık yirmi yıla yayılan bu değişim rüzgârı, bugün Afrika kıtasına yani 'Güney'e ulaştığı gibi gözüküyor.

Afrika, özellikle Afganistan'daki Taliban rejimine ve El Kaid'e karşı verilen mücadele sonrasında radikal örgütlerin yeni yerleşim alanı oldu. 'Somalili Korsanlar' olarak ün yapan kesimlerin Afrika'nın birçok yerinde örgütlü tehdit hareketleri sürdürdükleri ve bunların da giderek ırk referanslı iç çatışmalardan din referanslı iç savaflara trmandığı hatırlanmalı. Öte yandan kıtanın zengin kaynaklarının yeni bir pazar olarak dünya güç mücadelesine zemin olması da kıtadaki değişim süreçlerini hızlandırdı. Kıta, artık sadece Avrupa'nın eski sömürgeci devletlerinin değil Çin'den Brezilya'ya kadar çok sayıda oyuncunun piyasalara müdahil olabildiği bir alan haline geldi.

Sonuç olarak küresel düzeydeki değişimler, Afrika kıtasındaki ekonomik ve siyasal yapıların çözülmesine ve bastırılmış sorunların artık kabına sığamamasına yol açtı. Sudan, Müslüman ve Hıristiyanlar -ya da bir başka ifadeyle zenginler ve fakirler- arasında ikiye bölündü; Mısır'da Kiptiler ile Müslümanlar birbirine düştü. En az bu olaylar kadar önemli bir başka olay ise Tunus'ta yaşandı. İşsizlik ve hayat pahalılığını protesto eden kişilerin başlattığı halk hareketi, yasemin satan bir kişinin kendisini yakması sonucunda büyüyüp Yasemin Devrimi'ne dönüştü ve ülkeyi 23 yıldır otoriterce yöneten Zeynel Abidin Bin Ali kaçmak zorunda kaldı.

Otoriter rejimlerin varlıklarını sürdürmelerine pek izin vermeyen bir uluslararası sistem söz konusu, dolayısıyla gerekli dönüşümleri yapmadan ülkeyi kendi siyasi ve/veya ekonomik iktidar alanı olarak gören kesimler yönetim anlayışlarında ısrar ettiklerinde benzer bir sonla karşılaşılıyorlar. Ancak, halkların otoriter liderleri bertaraf edecek eylem yapmaları yeni ve daha adil bir rejimin kapısını zorladığı ölçüde kalıcı yapılara yol açıyor. Tunus, bu açıdan bakıldığında 1989'daki Dayanışma Hareketi sonrasında rejim değişimi yaşayan Polonya ya da Çavuşesku ailesinin kurşuna dizilmesiyle sonlanan bir devrim yaşayan Romanya örneklerinden farklı. Zira Tunus'ta ortalgı ateşe verenlerin 'ne istedikleri' gayet iyi anlaşılabilir, ancak yerine ne tür bir rejim istedikleri netlik kazanamıyor.

Bununla birlikte, Tunus'taki olayların tıpkı Doğu Avrupa'da olduğu gibi komşu ülkeleri de içine alacak yeni bir dönem arayışına işaret ettiği söylenebilir. Fas'tan Mısır'a kadar, özellikle Kuzey Afrika'daki birçok liderin uykularının kaçmış olacağını tahmin etmek zor değil. Soğuk Savaş'ın güç dengeleri içinde iki büyük güçten birinin istediği türden siyaset üreten liderlerin, bugün artık eski güvenlik endişelerini ileri sürerek iktidarlarını koruma imkânları bulunmuyor. Ancak sorun şu ki, iktidar değişimleri otoriter rejimlerden demokratik rejimlere geçileceğinin her zaman garantisini olmuyor. Üstelik, adı geçen Arap ülkelerinde yaşananların bu ülkeleri birbirleriyle savaşan ülkeler haline getirmesi de mümkün.

bdedeoglu@gsu.edu.tr

Arif Doğan'dan JİTEM dersleri

İkinci Ergenekon davasının tutuksuz sanığı emekli Albay Arif Doğan, mahkemede JİTEM dersleri verdi, Genelkurmay'ın 'JİTEM yoktur' açıklamasını net bir dille yalancılığı.

İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nce Silivri'de devam eden İkinci Ergenekon davasında ifade veren emekli Albay Arif Doğan, JİTEM'in, özel yetişmiş 10 bin kişiden oluştuğunu belirtti ve Hizbulkontra örgütünü de Hüseyin Velioglu'na kendisinin kurduğunu söyledi.

'Silahlı terör örgütü üyeliği, yasak bilgiler temin etme, ruhsatsız silah bulundurma' suçlarından yargılanan Doğan, hakkındaki suçlamaları kabul et-

mediğini söyledi. Doğan, "JİTEM benim. Veli paşama devrettiğim Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı'dır. JİTEM benimle vardır. Diyeceksiniz 'sen devlet içinde devlet misin', hayır değilim. 'JİTEM legal değil' diyorlar. Genelkurmay, Jandarma inkâr ediyor. Kimseye 'yalan söylüyor' demiyorum ama ben söyleyeceğimi de söylerim. JİTEM kadrolu bir kuruluş değildi, geçici süre için kurulmuş operatif istihbarat birliğidir. İstihbarat artı icraat bir arada" diye konuştu. JİTEM'in esrar, eroine, uyuşturucu kaçakçılığı ile uğraşmadığını, PKK'ya karşı en az 100 kişilik gruplarla çalıştığını ve kendisi dışındaki herkesin sivil olduğunu söyleyen Doğan,

"JİTEM'i kurduğuma kuracağuma pişman ettiler. JİTEM'i lağvettik" dedi.

Doğan, Hizbullah terör örgütüyle ilgili açıklamalarda da bulundu: "Hizbulkontra'yı da ben kurdum. Şimdiki Hizbullah değil. Hüseyin Velioglu'nun ilk kurduğu teşkilatı bu. Bu teşkilatı ben kurmuşum, bu olaya baş koymuşum. JİTEM'in arşivi bende. Kimse bulamaz onu. İstediler, vermedim. 10 bin kişinin arşivi var. Onlar kahraman gibi çarpışıyorlardı. İsimlerini veriyim, onları da mı yargılayacaksınız?" dedi. Bir istihbarat üzerine "78 kelle aldığım" söyleyen Doğan, Velioglu'nu Güneydoğu'da camilere gönderip vaaz verdirdiğini ve bu sırada onu

koruma işini de köy korucularının yaptığını söyledi ve Hizbullah'ın daha sonradan bozulduğunu savundu.

Çapraz sorguda Savcı Mehmet Ali Pekgüzel'in "TİT'i duyduunuz mu?" sorusu üzerine Doğan, "TİT'ten bir kişiyi tanırım. O da Yeşil'dir. Benim emrimde de çalıştı. Jandarma İstihbarat Grup Komutanlığı'nda çalıştı" dedi.

"Çatılıyla aynı yolun yolcusuyum"

Arif Doğan, Susurluk kazasında Abdullah Çatılı, Sedat Edip Bucak ve Hüseyin Kocadağ'ın Mehmet Ağar ile görüşmek üzere İzmir'e gittiğini öne sürdü. Savcı, "Nereden tanıyor sunuz?" diye sorunca Do-

ğan, "Aynı görevden tanırım onları, aynı yolun yolcusuyuz" dedi. Görüşmenin Ağar'ın kızının sağlık durumu sebebiyle gerçekleşmediğini iddia eden Doğan, "Kumarhanelerin İzmir'de açılması konusunda Doğan, "Aracın JİTEM'e filan ait olduğunu söylüyorlar. Ben öyle duymadım, sonra açıklarım" diye konuştu. Savcının, "Mahkemede açıklayabilirsiniz" demesi üzerine, "Ben kişiye indirgeyeceğim. Adamı neden doğrudan doğruya suçlayayım. Aptal mıyım?" ifadesini kullandı.

SIFIR NOKTASI

Oral Çalışlar

Jandarma Komutanı ne demek istiyor?

Veli Küçük'le cinayet sırasında Trabzon Jandarma Alay Komutanı olan Ali Öz, meğserse cinayetten önce değil, cinayetten 8 ay sonra buluşmuşlar. Jandarma Genel Komutanlığı ortaya çıkan fotoğraf için böyle bir açıklama yaptı.

Demek ki, Jandarma Genel Komutanlığı Ergenekon davası sanığı olan ve hakkında çok ağır iddialar bulunan Veli Küçük'ün Ali Öz'ü ziyaret ettiğini biliyormuş. Hem de cinayetten sonra buluştuklarını.

Bu durumu nasıl yorumlarsınız? Jandarma Genel Komutanlığı bu fotoğrafı belli ki endişeye kapılmış. Neden bu acele? Halbuki bu fotoğrafı yıllardır biliyorlarmış. Bildikleri halde sesleri çıkmamış. Adaletle yardımcı olmak gibi bir kaygıları olmadığı belli. Daha da ötesi bir suçluluk komp-

leksli söz konusu...

Başbakanla Dink cinayeti

Hrant'ın öldürülmesinden iki ay sonra 27 Mart 2007 tarihinde Suudi Arabistan gezisinde uçakta Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a şöyle bir soru sormuştum: "Arkadaşım, meslektaşım Hrant Dink'i ortaya çıkan bulgulara bakarak söylüyorum ki, devlet içindeki güçler öldürdü. Siz benden daha fazla bilgilere ve belgelere sahipsiniz, bu konudaki değerlendirmenizi merak ediyorum."

Başbakan biraz durakladıktan sonra şunları söyledi: "Beni de tehdit ediyorlar." Bu soru üzerine o zaman Sabah gazetesinin genel yayın müdürü olan Ergun Babahan araya girdi: "Sizi kim tehdit ediyor efendim?" Başbakan'ın cevabı tek kelimelikti: "Siz kim olduklarını iyi bilirsiniz..."

Genelkurmay Başkanlığının 27 Nisan muhtırasından bir ay önceydi, Cumhurbaşkanlığı seçimi nedeniyle girmekte olduğumuz iç kampaşmanın tam eşiğindedik. Başbakanın ne demek istediği çok belliydi.

Hrant öldürülmeden 6 ay önce

2006 yılında tesadüfen Hrant'la bir kaç kez Antalya'ya gittik. Ocak 2006'taki ilk gidişimiz Antalya Akdeniz Üniversitesi'neydi. Bir provakasyondan zor kurtulmuşuk. Mayıs ayında ise Türkiye Gazeteciler Cemiyeti ve Konrad Adenauer Vakfı'nın ortaklaşa düzenlediği medya üzerine düzenlenen bir toplantıya katılmıştık.

+

gördük ki, devlet bu cinayetin içinde bilinenden daha fazlasıyla var.

Yine bu dört sene içinde Ergenekon, Balyoz davaları açıldı, darbeciler yargı önüne çıkarıldı. AK Parti üzerindeki kapatma tehdidi artık bir tehdit olmaktan çıktı. Yani Başbakan'ın "Beni de tehdit ediyorlar" sözünün bugün açısından fazla bir anlamı kalmadı.

Bilgiler ve belgelerin çoğu artık Başbakanın elinin uzanacağı noktalarda. Güç desen o da yeteri kadar var.

Dört sene sonra

Hrant Dink cinayeti davası ise, hala üç tetikçiyle boğuşup duran bir kara mizah halinde. Bu ayıp Türkiye'yi yöneten iradenindir.

Başbakan, bu ülkenin adaleli bir ülke olmasını gerçekten samimi olarak istiyorsa, Dink cinayeti davasına yeniden dönüp bir baksın.

Örneğin Jandarma Genel Komutanlığı hakkında bir soruşturma açması gerekmez mi?

Hrant, onun hükümeti döneminde öldürüldü. Sorumluluk öncelikle onların.

Ortadaki utanç tablosunun savunulacak bir tarafı kaldı mı?

Başbakan Erdoğan, Hrant'ın katillerine gücünün yetmediğini söyleyebilir mi?

oralcalislar@gmail.com